

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

MONTESSORI PASTVINY

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	4
Velikost školy.....	4
Vybavení školy	4
Charakteristika pedagogického sboru	5
Charakteristika žáků	5
Dlouhodobé projekty a spolupráce	5
Spolupráce s rodiči	6
CHARAKTERISTIKA ŠVP	7
Zaměření školy	7
Montessori principy, na kterých je program založen	7
Role rodiče	11
Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	12
Začlenění průřezových témat	13
UČEBNÍ PLÁN PRO 1.STUPEŇ MONTESSORI	15
Tabulace učebního plánu	15
Poznámky k učebnímu plánu	15
Přehled využití časové dotace podle RUP	15
UČEBNÍ OSNOVY 1.STUPEŇ	16
Charakteristika vyučovacího předmětu Orbis Pictus	16
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Orbis Pictus	20
HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A CHOVÁNÍ ŽÁKŮ VE ŠKOLE A NA AKCÍCH POŘÁDANÝCH ŠKOLOU.....	43
Zásady pro hodnocení žáka	43
Forma hodnocení žáka	43
Kritéria hodnocení žáka	44
Získávání podkladů pro hodnocení žáka	46
Řešení problému	47
Opravné prostředky	47
Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.....	48
Hodnocení na vysvědčení.....	48
Převedení na klasifikaci v případě potřeby při přechodu na jinou školu	49
AUTOEVALUACE ŠKOLY	52
Autoevaluační dotazník	54

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu: Montessori Pastviny

ŠVP je zpracovaný podle RVP ZV

Předkladatel :

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Brno, Pastviny 70, příspěvková organizace
IZO : 600108481
IČ : 60555882
DIČ: CZ60555882 (od 2.2.2015)
Adresa: Pastviny 70, 624 00 Brno
Ředitelka: Mgr. Jarmila Líčeníková
Koordínátor tvorby ŠVP: MgA. Petra Běhalová

Kontakty:

Telefon : 541 223 119
e-mail: reditelka@zspastviny.cz
www: zspastviny.cz, www.montessori-pastviny.cz
fax: 541 222 948

Zřizovatel:

Statutární město Brno, MČ Brno-Komín
Vavřínecká 15, 624 00 Brno-Komín

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Brno, Pastviny 70, nyní **Základní škola a Mateřská škola Brno, Pastviny 70, příspěvková organizace**, byla otevřena 1. září 1978. Jedná se o dvoupodlažní budovu pavilónového typu, ke které byl v roce 1987 přistaven plavecký bazén. Za 30 let svého působení prošla škola mnohými rekonstrukcemi.

Budova školy je umístěna v pěkném a klidném prostředí, na okraji městské části Brno - Komín, mimo frekventovanou komunikaci. Dopravní dostupnost je tramvají, trolejbusem i autobusem. Sportovní areál je obklopen lesy, uprostřed jednotlivých pavilonů je školní dvůr. Vedle učeben mají žáci k dispozici i relaxační prostory jako jsou atria, shromaždiště, školní klub, ve třídách jsou umístěny koberce a počítačové koutky. V blízkosti je také dopravní hřiště.

VELIKOST ŠKOLY:

- Škola je úplná s prvním a druhým stupněm, školní družinou, školní kuchyní a mateřskou školou.
- Montessori program funguje od roku 2008 na prvním stupni a v nejbližší době plánujeme otevření druhého stupně.
- Montessori program navštěvuje cca 70 žáků, jejich počet se bude pravděpodobně ještě zvyšovat.
- Vyučování probíhá ve věkově heterogenních třídách, ideálně v trojročích (1., 2. a 3 ročník) nebo dvojročích (4. a 5. ročník), průměrná naplněnost tříd je přibližně 21 žáků.

VYBAVENÍ ŠKOLY

PROSTOROVÉ:

Žáci mají zázemí ve svých kmenových třídách. Kromě toho mají k dispozici odborné pracovny (např. kuchyňku, hudebnu, jazykovou učebnu nebo učebnu informatiky), dvě tělocvičny a knihovnu. Součástí školy je i školní jídelna s vlastní kuchyní a školní bazén. V lednu 2012 začala realizace projektu „Centrum pro sport a volný čas Komín“ – v rámci projektu EU byl celkově zrekonstruován rozsáhlý venkovní sportovní areál s běžeckou dráhou s umělým povrchem, dvěma víceúčelovými hřišti na vybíjenou, basketbal, tenis i kopanou, travnaté hřiště na baseball a softbal, který slouží nyní jak žákům školy, tak komínské veřejnosti. Škola má dostatečně světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu školy se podílejí i sami žáci.

TECHNICKÉ:

Třídy jsou vybavené počítači a připojené na internetovou síť, k dispozici je také tiskárna s kopírkou. Třídy a chodby v Montessori části jsou vybaveny Montessori materiálem, ke kterému mají přístup všichni učitelé i žáci a který učitelé ve spolupráci se školou a rodiči stále doplňují a modernizují. Část Montessori materiálu byla pořízena v rámci projektu Podpora

Montessori pedagogiky na ZŠ Pastviny, jehož realizace skončila ke 30.6.2012. Volný přístup k materiálu, ke hrám i výtvarným potřebám mají děti také v rámci školní družiny.

HYGIENICKÉ

Všichni žáci a zaměstnanci školy mohou využívat občerstvovací automaty, v rámci programu "Mléko do škol" nabízíme žákům mléčné a jogurtové přesnídávky dotované státem, jsme zapojeni do projektu „Ovoce do škol.“

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU:

Pedagogický sbor naší školy tvoří vedení školy (ředitel, statutární zástupce ředitele, zástupce ředitele, vedoucí učitelka MŠ, vedoucí vychovatelka ŠD), učitelé (včetně dvou výchovných poradců, školního psychologa, ICT koordinátora a preventisty sociálně negativních jevů), asistenti pedagogů a vychovatelé školní družiny, učitelé mateřské školy.

Montessori učitelé jsou vesměs kvalifikovaní s několikaletou praxí. Většina z nich jsou absolventy Montessori kurzů. Jedná se především o Diplomové kurzy akreditované MŠMT u Montessori ČR, z.s. nebo v Institutu celostního učení (IFGL). V rámci finančních a časových možností si učitelé vzdělání týkající se Montessori i jiných oblastí stále doplňují a rozšiřují, účastní se školení a výjezdů do jiných Montessori škol v ČR i v zahraničí.

Mimo vyučování se dětem věnují ve školní družině kvalifikovaní vychovatelé, kteří také mají Montessori vzdělání nebo si ho doplňují.

CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ:

Kromě žáků komínských naši školu navštěvuje i nemalá skupina dětí z okolních městských částí. Vzdělávají se u nás i děti cizích státních příslušníků. Individuální přístup ve výuce zahrnuje také péči o žáky nadané i děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Ve škole jsou také integrováni žáci, kteří pracují podle individuálních vzdělávacích plánů, které jsou schvalovány a doporučovány pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálním pedagogickým centrem (SPC), někteří z nich pracují pod dohledem asistenta pedagoga.

DLOUHODOBÉ PROJEKTY A SPOLUPRÁCE:

Projekty tvoří významnou část obsahu vzdělávacího procesu celé školy.

- Ve škole probíhá projekt „ Plaváček" - naše děti plavou pravidelně od mateřské školy až po devátou třídu.
- Škola je zapojena do projektu Ovoce do škol a celobrněnského projektu „Otevřené školy“.
- Učitelé i žáci organizují a účastní se projektu ke Dni Země zaměřený na ekologickou a environmentální výchovu dětí.
- Škola pořádá a žáci navštěvují besedy s odborníky v rámci prevence sociálně-patologických jevů.
- Abychom umožnili dětem poznat jiné prostředí a ostatní v jiných situacích, škola organizuje ozdravné pobyty v přírodě a výlety.

- Abychom propojili teorii se skutečným životem, organizujeme exkurze do státních institucí, ekologických center, muzeí, galerií, pracovišť apod. a pořádáme besedy s odborníky.
- Ve spolupráci se Spolkem rodičů pořádáme pravidelná neformální setkávání - rodičovské večery, dílničky, společné výlety, slavnosti a jiné akce, do kterých jsou zapojeni jak žáci, tak jejich rodiče.
- V plánu je získání pozemku, na kterém bychom realizovali projekt péče o školní zahradu.
- Škola pořádá Den otevřených dveří - dopoledne věnované setkání žáků, budoucích žáků, rodičů a jiných subjektů. Kromě toho mají rodiče po předchozí domluvě během vyučování volný vstup do třídy (za dodržení „Pravidel pro návštěvy“)
- Naše škola má statut **Fakultní školy** – spolupracuje s Pedagogickou fakultou Masarykovy univerzity a pomáhá studentům pedagogických směrů rozvíjet a uplatňovat svoje teoretické poznatky v běžné školní praxi.
- Spolupracujeme také s různými Montessori organizacemi (Společnost Montessori ČR, Montessori Morava, Erudio Montessori, Institut celostního vzdělávání, atd.) a školami (např. Na Beránku, ZŠ Kladno, ZŠ Gajdošova, Na Rovině Chrudim,)

SPOLUPRÁCE S RODIČI:

Spolupráce s rodiči je vítána, jelikož kromě propojení teorie se skutečným životem, podporuje sounáležitost a rozvíjí vztahy.

- Rodiče spolupracují při přípravě tříd a Montessori materiálu před zahájením školního roku i v jeho průběhu, účastní se besed a přednášek.
- Dvakrát ročně (většinou ve čtvrtletí a tříčtvrtletí) nabízí třídní učitel tzv. konzultační hodiny – setkání učitel – žák – rodič. Na nich společně hodnotí dosavadní práci. V případě potřeby (učitele, žáka, rodiče nebo školy) může být konzultačních hodin více.
- Tříkrát ročně (většinou v září, lednu a červnu) probíhají třídní schůzky.
- O svých dětech se mohou rodiče kdykoliv během roku informovat při osobním setkání s učitelem nebo telefonem či mailem. Na čase a způsobu, jakým bude tato komunikace probíhat, se učitel s rodiči domluví na prvních třídních schůzkách.
- Většina informací týkajících se probíhajících akcí a organizačních záležitostí jsou na našich webových stránkách www.pastviny.cz, www.montessori-pastviny.cz nebo v informačním systému Edookit, ke kterému každý rodič obdrží přístupové heslo.
- Jakékoli výchovné, výukové či jiné záležitosti lze konzultovat rovněž s výchovnými poradkyněmi pro první a druhý stupeň, s metodičkou prevence sociálně patologických jevů nebo školní psycholožkou.

Škola rovněž udržuje vazby na další subjekty. Jsou to především: Školská rada, Sociální odbor péče o děti a mládež, Středisko výchovné péče, Pedagogicko-psychologická poradna + krizové centrum, Speciální pedagogické centrum pro postižené děti, Policie ČR, Městská policie Brno, Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti, Centra volného času, Knihovna Jiřího Mahena, Institut dalšího vzdělávání učitelů.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Naše škola podporuje harmonický rozvoj osobnosti žáka v její celistvosti. Montessori ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV, které realizuje pomocí principů Montessori pedagogiky. Využívá také jiných pedagogických proudů jako je např. projektové a problémové vyučování.

Cílem tohoto programu je pomáhat dítěti poznávat svět i sebe sama. V souladu se svými individuálními a vývojovými možnostmi si dítě osvojuje mateřský jazyk i jazyky cizí, matematiku, poznává svět přírody, svět lidí a svět tradic, kultury a umění, věnuje se tělesným i pracovním aktivitám. Prostřednictvím jednotlivých témat se děti učí používat nejen jednoduché kognitivní (poznávací) procesy jako zapamatování a porozumění, ale hlavně kognitivní procesy vyšší náročnosti, kdy získané dovednosti a vědomosti používají, analyzují, hodnotí a tvořivě s nimi nakládají (viz. Bloomova taxonomie kognitivních procesů). Žáci mají možnost své činnosti vykonávat jak samostatně, tak při nich spolupracovat s ostatními.

MONTESSORI PRINCIPY, NA KTERÝCH JE PROGRAM ZALOŽEN:

V textu jsou použity zkratky kompetencí Rámcově vzdělávacího programu, které jsou těmito principy realizovány:

KU – kompetence k učení

KŘP – kompetence k řešení problémů

KK – kompetence komunikativní

KSP – kompetence sociální a personální

KO – kompetence občanské

KP – kompetence pracovní

Respekt k vývojovým fázím dětí

Každá fáze vývoje dítěte má svá specifika.

Pro děti ve věku 6-12 je to hlavně (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP):

- potřeba nasytit touhu po věděni (zkoumání světa a poznávání příčin a souvislostí), porozumět světu
- socializace (vztahy, hledání svého místa ve skupině, ve Vesmíru)
- morálka (dodržování pravidel, zkoumání toho, co je dobré a co špatné)
- objevování světa venku mimo třídu
- samostatnost (pomoz mi, abych to dokázal a přišel na to sám)
- rozvíjení fyzické a pohybové zdatnosti
- představivost a schopnost abstrakce
- učení se skrze příběhy, identifikace se s hrdinou

Pro děti ve věku 12 – 18 je to především (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP):

- zkoumání sebe sama a svého místa ve světě
- vlastní prospěšnost a užitečnost pro společnost
- řešení reálných problémů
- manuální činnost

Senzitivní fáze

Montessori pedagogika vychází z faktu, že každé dítě má období, kdy je citlivé na vstřebávání určitého druhu dovedností nebo vědomostí, každé dítě má toto období jindy. Učitelé a rodiče se pozorováním dítěte snaží tuto fázi rozpoznat a respektovat, čekat, až dítě k této fázi dospěje. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Vnitřní motivace

Montessori pedagogika vychází z předpokladu, že děti mají opravdový zájem a touhu poznat, naučit se a uplatnit nové znalosti v praxi. Učitel jako průvodce tuto vnitřní motivaci podporuje. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Ke zvýšení vnitřní motivace dětí přispívá propojení teorie s praxí. Učitel nabízí dětem smysluplné činnosti a možnosti řešení reálných problémů. Svě vědomosti a dovednosti získávají pomocí praktických činností a projektů.

Učení se mimo prostor třídy

Díky besedám, exkurzím a návštěvám různých organizací děti poznávají, kde a jak využít získané vědomosti a dovednosti, zkoumají, jak mohou prospět společnosti a co je baví. Jsou vedeni k zodpovědnosti za své chování, a k uvědomění si svého vlivu na fungování komunity.

Na výletech, exkurzích a ozdravných pobytech děti poznávají přírodu, budují si k ní vztah a zkoumají, jaké chování je k ní ohleduplné. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Připravené prostředí

Prostředí, kde se dítě učí, by mělo být příjemné, estetické a obsahovat adekvátní nabídky lákavých podnětů ke zkoumání a objevování.

Součástí připraveného prostředí je také učitel, příjemná atmosféra, dobré vztahy a řád. Prostředí by mělo být připravené tak, aby v něm bylo snadné dodržovat dohodnutá pravidla. Připravené prostředí respektuje žáka jako individualitu i celou skupinu. (KU, KK, KSP, KP)

Děti se podílejí na tvorbě a péči o připravené prostředí. Jsou vedeny k tomu, aby udržovaly řád a pořádek v prostorech sloužících ve výuce, třídí odpad, ví o možnosti využití ekologicky šetrných úklidových prostředků, atd.

Žáky a rodiče také zapojujeme do plánování a realizace řady třídních, školních a mimoškolních akcí (např. zápis do 1. tříd, zahradní slavnosti, Vánoční dílničky, výlety, atd.), čímž budujeme pocit sounáležitosti s životem školy a školu jako komunitní centrum. (KŘP, KK, KSP, KO, KP)

Tyto činnosti vedou děti k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a své činy. (KO)

Bezpečné prostředí jako základ pro učení

Při hodnocení práce žáků používáme popisnou slovní zpětnou vazbu. Vedeme žáky k sebekontrolě a sebehodnocení, důležitá je také radost z dokončené práce a vyřešeného úkolu. Žáci se učí přijímat a dávat konstruktivní zpětnou vazbu, oceňovat sebe i ostatní, což jim pomáhá jejich práci zlepšovat. Vzorem pro udělování zpětné vazby je učitel.

Ke sledování a hodnocení průběhu práce slouží také sběr vlastních materiálů do portfolia. Součástí zpětné vazby je práce s přirozenými důsledky za své jednání. (KU, KŘP, KK, KSP, KP)

Žáci poznávají své potřeby, pozitivní i negativní emoce, učí se je s respektem vyjadřovat, naslouchat druhým, vytvořit si a říct svůj názor. Učí se také efektivně a citlivě řešit různé situace nebo konflikty se spolužáky, dohodnout se. (KŘP, KK, KSP, KO)

Velkou pozornost věnujeme tomu, aby se děti vzájemně poznaly, uměly se přijímat a oceňovat i ve svých odlišnostech. (KSP, KO)

K otevřené a partnerské komunikaci mají děti příležitost např. na komunitním kruhu. (KŘP, KK, KSP, KO)

Důraz klademe také na soulad spolupráci mezi rodinou a školou. Rodiče mají po předchozí domluvě přístup do výuky, společně se Spolkem rodičů organizujeme různé vzdělávací, odpočinkové, tvůrčí, poznávací a sportovní aktivity. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

Volná práce

Dítě je vedeno k tomu, aby se samo umělo rozhodnout, co, jak, kde, s kým a jak dlouho bude dělat. Žáci tak rozvíjí své individuální schopnosti, poznávají své silné a slabé stránky a pracují s nimi. K tomu je potřeba dostatečně motivující připravené prostředí a společně dohodnutá pravidla. (KU, KŘP, KP)

Díky svobodné volbě rozvíjíme u žáků vyšší myšlenkové procesy jako tvořivost, učíme je hledat různé přístupy k problémům a nazírat na problémy z různých úhlů. Vedeme je k samostatnosti, aktivní práci, vlastní zodpovědnosti za svou volbu a jednání a sebezpoznání, kdy se seznamují se svými schopnostmi a možnostmi a stávají se způsobilými stanovit a realizovat svůj další životní program. Získávají dovednost rozhodovat se podle svých reálných zájmů, možností, vědomostí a dovedností. Poznávají různé způsoby učení a učí se volit takový způsob, který je pro ně účinný. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

Pro usnadnění orientace žáka v jeho povinném vzdělávacím obsahu pro dané období jsou mu učitelem poskytnuty myšlenkové mapy nebo jiné typy přehledu vzdělávacího obsahu. Díky němu a nabízeným prezentacím a činnostem se žáci učí plánovat svou práci, realizovat ji a dokončovat. Tento přehled slouží jako podklad k hodnocení a sebehodnocení žáka. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

Učitel dbá na to, aby každá práce dostala zpětnou vazbu – od učitele písemně nebo ústně, žakovou prezentací před třídou, zpětnou vazbou od spolužáků, samokontrolou či jinak. (KU, KK)

Pro samostatnou práci je žákům umožněn pohyb v prostorách školy i v době vyučování. Žáci mají během vyučování přístup k celému Montessori materiálu, odborné literatuře i beletrii a mohou také využívat počítače s připojením na internet. Žáci se tak učí pracovat s informacemi – hledat podstatné, třídít je, kriticky vyhodnotit a využít smysluplně a tvořivě pro svou práci. (KŘP, KP)

Montessori materiál je k dispozici v omezeném množství, což děti vede k trpělivosti, schopnosti počkat a dohodnout se. (KSP)

Polarizace (koncentrace) pozornosti

Polarizace pozornosti má čtyři fáze:

- dítě hledá, s čím, jak, kdy, kde a s kým bude pracovat
- dítě soustředěně pracuje
- dítě se nasytilo a dokončilo práci
- dítě práci vstřebává a odpočívá

Aby se dítě mohlo koncentrovat, probíhá vyučování v blocích a není členěno na jednotlivé předměty. (KP, KSP)

Učitel jako průvodce

V Montessori systému je role učitele jiná než v jiných pedagogických proudech. Jeho klíčovým úkolem je pozorovat, jaké jsou potřeby dětí, reagovat na ně a podpořit žáky, aby věci dokázaly samy. Děti se učí zvládnout úkol samy, v případě, že se jim to nedaří, požádat o pomoc své spolužáky. Svým pozorováním učitel dítě poznává, získává informace o jeho postupu a vývoji, což tvoří základ pro jeho další individuální práci s ním.

Učitel je autentický a motivuje děti svým nadšením. (KU, KŘP, KK, KSP, KP)

Nové téma je žákům samostatně nebo ve skupině představeno evokační prezentací s nástinem další možné práce. Tím a následnou podporou ze strany učitele vedeme žáka k zodpovědnosti za své vlastní vzdělávání. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

S ohledem na aktuální potřeby dítěte učitel využívá různé metody a formy práce – skupinovou nebo samostatnou práci, prezentaci pro celou třídu, projektovou či problémovou výuku, pokusy a laboratorní cvičení, hry, besedy, pracovní činnosti, atd. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

Učitelé jsou k dispozici žákům také jako odborní konzultanti při práci na projektech a jiných úkolech. (KU, KŘP, KK, KP)

Výchova k míru, respektovat a být respektován

Dítě je vedeno k volné a svobodné práci a současně vnímá okolí a potřeby ostatních. Je respektováno a je vedeno k tomu, aby respektovalo ostatní. Žáci a učitelé společně tvoří pravidla chování, pravidla různých činností a úkolů. Společně dohodnutá pravidla je pro všechny jednodušší dodržovat. (KŘP, KK, KSP, KO)

Od konkrétního k abstraktnímu

K abstraktním myšlenkovým operacím dítě dochází skrze zkoumání konkrétního materiálu. (KU, KŘP, KP)

Celostní učení

Dítě poznává svět v souvislostech. Výuka je koncipována tak, aby rozvíjelo nejen své myšlení, ale také fyzickou a sociální složku své osobnosti a zkoumalo samo sebe. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

Věkově smíšené skupiny

Děti pracují ve věkově smíšených skupinách, ideálně v trojročích. Rozvíjíme tak u nich schopnost spolupráce (děti si navzájem pomáhají, učí se od sebe navzájem, motivují se a upevňují si své schopnosti), tolerance (respekt k individuálnímu tempu, k potřebám ostatních, k odlišnostem), získávají větší zodpovědnost za fungování skupiny, rozvíjí své sociální a komunikační dovednosti, vedou se vzájemně k dodržování pravidel. Ve věkově

smíšené skupině je tak přirozeně snížen výskyt srovnávání a soutěživosti. (KU, KŘP, KK, KSP, KP, KO)

ROLE RODIČE

Rodič (stejně jako učitel) podle svých individuálních schopností a možností:

- Poskytuje dítěti především láskyplné prostředí.
- Pečuje o sebe (spokojený rodič = spokojené dítě).
- Uvědomuje si, že je pro dítě vzorem.
- Poskytuje dítěti možnost, aby bylo připravené na výuku (odpočaté, najezené, dostatečně pohybově uspokojené, atd.)
- Snaží se udržovat rovnováhu mezi poskytováním dostatečné svobody (aby dítě mohlo být samostatné a zažívat přirozené důsledky) a vedením (pokud je potřeba, pomoci dítěti, aby samo mohlo plnit své úkoly); z povzdálí sleduje, jak se dítěti daří.
- Je partnerem při řešení problémů týkajících se dítěte. K tomu je důležitá vzájemná otevřená komunikace (sdělování okolností, které dítě mohou ovlivňovat) a práce na budování důvěry mezi rodičem a učitelem.
- Účastní se setkávání učitelů s rodiči, třídních schůzek, výletů a brigád a jiných akcí pořádaných pro rodiče školou nebo Sdružením rodičů.
- Je aktivním členem Spolku rodičů a plní své finanční závazky k tomuto Spolku.
- Aktivně se podílí na chodu školy (péče o prostředí, materiál, organizace akcí a exkurzí, předávání svých vědomostí a dovedností dětem nebo učitelům).
- Inspiruje dítě především v tom, co není škola schopna předat.
- Je si vědom svých obav, naučených způsobů chování a toho, jak ho ovlivňují v jednání týkajících se dítěte.
- Sleduje maily, webové stránky, informační systém školy a záznamníky žáků.
- Zná své práva a povinnosti, které jsou ve školním řádu (omlouvání absence, vyzvedávání dítěte, atd.).
- Ví, že žák ve škole nesmí používat mobilní telefon a v případě potřeby s dítětem komunikuje prostřednictvím učitele.

Postup při řešení problému:

1. Pokud se objeví nějaký problém, který rodič potřebuje vyřešit, zkusí to nejprve s dítětem. (rodič – dítě)
2. Jestli nedojde k vyřešení, obrátí se na učitele. (rodič – dítě - učitel)
3. Pokud ani to nepomůže, obrátí se na celý tým pedagogů Montessori (popř. jiných učitelů, kteří s Montessori spolupracují). (rodič – dítě – učitel – ostatní pedagogové)
4. Bude-li potřeba, přizvou výchovného poradce, metodika prevence, psychologa.
5. V případě, že situace ještě nebude vyřešena, obrátí se na vedení školy.

ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Vzdělávací program školy je nastaven tak, aby umožňoval rozvoj každého žáka ve prospěch dosažení jeho osobního maxima.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP):

PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci se všemi učiteli, kteří žáka učí, za pomoci výchovného poradce, případně dalších pracovníků školního poradenského zařízení. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení vhodných úprav v metodách práce s žákem, způsobech kontroly osvojení znalostí a dovedností, způsobu hodnocení apod. Výchovný poradce plní koordinační a kontrolní funkci a odpovídá za konečnou podobu PLPP. Výchovný poradce dále stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Konečné schválení PLPP je plně v kompetenci ředitele školy. Třídní učitel odpovídá za seznámení zákonných zástupců žáka s konečnou podobou PLPP. Vyhodnocení naplnění cílů PLPP proběhne po třech měsících jeho realizace na společné schůzce třídního učitele, všech učitelů příslušných předmětů a výchovného poradce (případně dalších pracovníků školního poradenského zařízení). Konečné rozhodnutí o dalším postupu je v kompetenci výchovného poradce.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP):

IVP sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, se všemi učiteli, kteří žáka učí, a případně za pomoci dalších pracovníků školního poradenského zařízení. Podmínkou zpracování IVP je doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce žáka. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení vhodných úprav v metodách práce s žákem, způsobech kontroly osvojení znalostí a dovedností, způsobu hodnocení apod. Výchovný poradce plní koordinační a kontrolní funkci a odpovídá za konečnou podobu IVP. Výchovný poradce dále stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Konečné schválení IVP je plně v kompetenci ředitele školy. Výchovný poradce odpovídá za závěrečné projednání IVP se zákonným zástupcem a za získání jeho informovaného souhlasu. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky. Vyhodnocení plnění IVP proběhne po dohodě s příslušným pracovníkem školského poradenského zařízení nejpozději do 1 roku od začátku jeho realizace. Za vyhodnocení plnění IVP odpovídá výchovný poradce.

Zabezpečení vzdělávání žáků s LMP:

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	OP	OP	OP	OP	OP
Sebepoznání a sebepojetí	OP	OP	OP	OP	OP
Seberegulace a sebeorganizace	OP	OP	OP	OP	OP
Psychohygiena	OP	OP	OP	OP	OP
Kreativita	OP	OP	OP	OP	OP
Poznávání lidí	OP	OP	OP	OP	OP
Mezilidské vztahy	OP	OP	OP	OP	OP
Komunikace	OP	OP	OP	OP	OP
Kooperace a kompetice	OP	OP	OP	OP	OP
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OP	OP	OP	OP	OP
Hodnoty, postoje, praktická etika	OP	OP	OP	OP	OP

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	OP	OP	OP	OP	OP
Občan, občanská společnost a stát	OP	OP	OP	OP	OP
Formy participace občanů v politickém životě				OP	OP
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				OP	OP

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	OP	OP	OP	OP	OP
Objevujeme Evropu a svět	OP	OP	OP	OP	OP
Jsme Evropané	OP	OP	OP	OP	OP

Multikulturní výchova (MkV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference	OP	OP	OP	OP	OP
Lidské vztahy	OP	OP	OP	OP	OP
Etnický původ	OP	OP	OP	OP	OP
Multikulturalita	OP	OP	OP	OP	OP
Princip sociálního smíru a solidarity				OP	OP

Environmentální výchova (EV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	OP	OP	OP	OP	OP
Základní podmínky života	OP	OP	OP	OP	OP
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	OP	OP	OP	OP	OP
Vztah člověka k prostředí	OP	OP	OP	OP	OP

Mediální výchova (MV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	OP	OP	OP	OP	OP
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality				OP	OP
Stavba mediálních sdělení				OP	OP
Vnímání autora mediálních sdělení				OP	OP
Fungování a vliv médií ve společnosti				OP	OP
Tvorba mediálního sdělení				OP	OP
Práce v realizačním týmu				OP	OP

Učební plán pro 1. stupeň Montessori

TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU

Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Orbis pictus	21	22	24	25	26

Poznámky k učebnímu plánu

Vyučovací předmět Orbis pictus je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Cizí jazyk, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova a všech tematických okruhů průřezových témat.

PŘEHLED VYUŽITÍ ČASOVÉ DOTACE PODLE RUP

Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast / obor	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Orbis pictus	Český jazyk a literatura	7	7	7	6	6
	Matematika a její aplikace	4	4	4	4	4
	Informační a komunikační technologie	0	0	0	1	1
	Cizí jazyk	0	2	3	3	3
	Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3
	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1
	Umění a kultura	2	3	2	3	3
	Tělesná výchova	3	2	2	2	2
	Disponibilní časová dotace	2	1	3	2	3

Učební osnovy 1. stupeň

Pro lepší orientaci je pro vzdělávací obory zavedeno barevné kódování:

Český jazyk a literatura

Cizí jazyk

Matematika a její aplikace

Informační a komunikační technologie

Člověk a jeho svět

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Tělesná výchova

Člověk a svět práce

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ORBIS PICTUS

Název vyučovacího předmětu: Orbis Pictus

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Cizí jazyk, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova a ze všech tematických okruhů průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
21	22	24	25	26

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek a počítačů s výukovými programy, na přilehlých chodbách, v tělocvičně, na školní zahradě či v dalších prostorách školy. Realizována je také v mimoškolních prostorech při návštěvách různých kulturních, sportovních, vzdělávacích zařízeních (kino, divadlo, beseda, muzea, dopravní hřiště...).

Základem realizace vzdělávacího obsahu jsou Velké příběhy – Příběh o vzniku Vesmíru, Příběh o vzniku Země, Příběh o vzniku života na Zemi, Příběh o vývoji člověka, Příběh o vzniku písma a Příběh o vzniku číslic, Příběh o rostlinách a Příběh o lidském těle. Postupně vznikají i příběhy další. Tyto příběhy motivují žáky ke zkoumání světa okolo a nabízí jim soustavu možností další práce.

Dalším prostředkem pro realizaci vzdělávacího obsahu je pro děti nachystaný „materiál“, který respektuje zásady pro připravené prostředí. Na něm dítě samo, popřípadě s pomocí spolužáků nebo učitele zkoumá různé jevy, získává různé dovednosti a vědomosti, řeší problémy, procvičuje a aplikuje, co se již naučil. Materiál je pro děti co nejlákavější a co je více spojen s praktickým životem.

Kromě činnosti samé je pro dítě důležité také pozorování ostatních, díky čemuž si také osvojuje různé dovednosti.

Učitel žáky v procesu učení vede a motivuje je k další činnosti různými evokacemi. Může to být příběh, ukázka práce s pomůckou, ukázka tvorby nebo nastolení problému, který je potřeba vyřešit.

Tam, kde je to možné, ponechává volbu výběru učiva na dítěti. Přehled výstupů tedy není v plánu okruhů učiva seřazen chronologicky nebo doplněn údaji o příslušném ročníku. Důležitější je připravenost dítěte než příslušný ročník školní docházky; děti nemusí postupovat daným jednotným pořadím činností, ale mohou si vybírat z nabídky podle svého zájmu a pracovat svým individuálním tempem. V případech, kdy si dítě vybere oblast, ke

kteřé nemá potřebné dílčí zkušenosti, mu učitel ukáže, jaké učivo si ještě předem potřebuje osvojit.

Pro praktickou realizaci propojení poznatků a dovedností z různých oblastí (matematika, jazyk, přírodověda, historie, zeměpis, umění, pracovní náměty, zdravý životní styl a ekologie) nejlépe vyhovuje práce v tematických projektech. V rámci projektů získávají žáci propojené informace, které umožňují globální pohled na svět. Využívají se autentické zážitky dětí, jejich zájem a naladění věnovat se určité oblasti.

Témata a problémy, které žáci řeší, vychází především z momentálních potřeb dětí a na nich je vzdělávací obsah realizován.

Aktivity v rámci projektů jsou voleny tak, aby děti mohly spolupracovat, vzájemně si radit a pomáhat, pracovat ve skupinách pro společný cíl a na společném řešení problému. Při takovéto spolupráci (ve dvojicích, ve skupinách) pak mohou žáci pozorovat různé metody práce u svých spolužáků – mohou zkoušet, experimentovat a poznávat, jaké styly a metody práce jim samotným nejvíce vyhovují. Učitel podle potřeby a náročnosti činností pracuje s celou skupinou dětí nebo s menšími skupinami. Během individuální práce konzultuje nebo pomáhá s prací jednotlivcům.

Výsledky své práce mají žáci možnost prezentovat jako skupina nebo jako jednotlivci. Přijímají tak okamžitou zpětnou vazbu od svých spolužáků s oceněním, dalšími návrhy a doporučeními. Při společných prezentacích si děti vzájemně předávají informace, které zjistily a zpracovaly, a mají možnost klást další otázky. Společné prezentace ukazují ostatním mnoho možností, jak se dá stejné téma různě zpracovat (nápady, způsoby práce,...). Cílem projektu může být také tvorba dalšího materiálu, se kterým mohou spolužáci dále pracovat.

Materiály, které děti k projektům zpracovaly, si zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad postupu každého dítěte. Při vedení portfolia se žáci učí třídřit a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.

Součástí běžného života třídy je komunitní kruh, kde mají děti možnost sdělovat své zážitky, pocity a zkušenosti, diskutovat, vyjadřovat se k problémům, k pravidlům, prezentovat informace a hodnotit svou práci. Považujeme za důležité, aby se děti nebály mluvit o svých názorech a konfrontovat je s okolím. Ve škole je zajištěna možnost společné práce a tím i komunikace mezi žáky, při které se učí jeden od druhého. Komunitní setkání na kruhu slouží také k předání informací o programu dne, změnách v programu či plánu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Dbáme a zajišťujeme připravené prostředí se specifickým materiálem, který žák používá v rámci svých individuálních možností a potřeb. (KU, KŘP, KSP, KO)

Plně respektujeme možnost výběru místa a spolupráce dětí. (KU, KO, KSP, KŘP, KP)

Pravidelně žákům nabízíme společné aktivizující práce k úvodu projektu i v rámci něj. (KU, KK, KSP, KŘP)

Pravidelně žákům nabízíme společné aktivizující práce ke čtení, psaní, práci s textem, sebevzdělání, rozvíjení slovní zásoby a komunikačních dovedností. (KU, KK, KSP, KŘP)

Při práci žákům běžně nabízíme a umožňujeme přístup k různým zdrojům informací (encyklopedie, slovníky, pravidla českého pravopisu, žákovská knihovna, internet...). (KU, KŘP)

Ve výuce využíváme různorodé metody a způsoby práce. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)

Ve výuce pravidelně využíváme komunitní kruh. (KU, KK, KSP, KŘP, KO)

Využíváme práci s chybou. (KU, KŘP, KP)

Respektujeme osobnostní předpoklady žáků (KSP, KK)

Klademe důraz na dodržování zásad bezpečnosti a hygieny (KP, KSP)

Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch (KSP, KO)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ORBIS PICTUS

1. období (1., 2. a 3. ročník)

výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> - praktické naslouchání, věcné naslouchání - zdvořilé naslouchání - pozorné, soustředěné naslouchání - reprodukce sdělení - záznam ze slyšeného sdělení - tvorba otázek ze slyšeného sdělení - vyjádření kontaktu s partnerem - základní komunikační pravidla - pravidla dialogu - oslovení - zahájení a ukončení dialogu - role mluvčího a posluchače - zdvořilé vystupování - vyjadřování závislé na komunikační situaci - telefonický rozhovor - vzkaz na záznamníku 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VDO Občanská společnost a škola</p>
<ul style="list-style-type: none"> • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> - mluvený projev - základy techniky mluveného projevu - spisovná a nespisovná výslovnost - výslovnost ve vztahu ke komunikační situaci 	<p>MV Tvorba mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>
<ul style="list-style-type: none"> • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<ul style="list-style-type: none"> - krátké mluvené projevy - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost - vhodné tempo řeči - intonace hlasu - přízvuk, pauza, tempo 	<p>Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení</p>
<ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - základní komunikační pravidla - komunikační záměr - mluvčí a adresát sdělení - oslovení - zahájení a ukončení dialogu - střídání rolí mluvčího a posluchače, - zdvořilé vystupování - mimojazykové prostředky řeči - mimika, gesta 	
<ul style="list-style-type: none"> • na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 	<ul style="list-style-type: none"> - vypravování 	
<ul style="list-style-type: none"> • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 	<ul style="list-style-type: none"> - čtení s porozuměním - mluvené a písemné pokyny - věcné čtení - čtení jako zdroj informací - vyhledávací čtení - klíčová slova 	

<ul style="list-style-type: none"> • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> - ilustrace - posloupnost děje - vypravování příběhu - dialog na základě obrazového materiálu 	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	<ul style="list-style-type: none"> - písemný projev -základní hygienické návyky u psaní - správné sezení - držení psacího náčiní - hygiena zraku - zacházení s grafickým materiálem 	
<ul style="list-style-type: none"> • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> - správné tvary písmen a číslic - spojování písmen ve slova - spojování slabik ve slova - technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev 	
<ul style="list-style-type: none"> • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - obsahová stránka textu - formální stránka textu - žánry písemného projevu - adresa - blahopřání - pozdrav z prázdnin - omluvenka - zpráva - oznámení - pozvánka - vzkaz - inzerát - dopis - popis - přihláška - dotazník - osnova vyprávění - časová posloupnost děje - vyprávění 	
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - techniky čtení - tiché čtení - hlasité čtení - čtení s porozuměním - praktické čtení - pozorné čtení -plynulé čtení - podstatné a okrajové informace - zaznamenávání podstatných informací 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> - třídění hlásek (samohlásky, souhlásky, dvojhlásky) - první písmeno ve slově - písmeno uprostřed slova - písmeno na konci slova - skládání písmen (první čtení a psaní) - zrakové a sluchové rozlišování 	

	<ul style="list-style-type: none"> - dlouhé a krátké samohlásky - hláska, písmeno, slabika, slovo, věta - dělení slov - slabikotvorné r, l - abeceda 	
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	<ul style="list-style-type: none"> - význam slova - slova opačná (antonyma) - slova souřadná (synonyma) - slova nadřazená a podřazená - slova příbuzná, kořen slova, význam slova 	
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost 	<ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy za použití symbolů slovních druhů – podstatná jména, přídavná jména, slovesa 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> - základní jmenné kategorie (pád, číslo, rod) - základní slovesné kategorie (infinitiv, osoba, číslo, čas) 	
<ul style="list-style-type: none"> • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 	<ul style="list-style-type: none"> - pád, číslo a rod podstatných jmen - osoba, číslo a čas sloves 	
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> - spojky a spojovací výrazy - základní zásady interpunkce 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - druhy vět - pořadí slov podle druhu vět - otazník, vykřičník, tečka za větou a čárka ve větě - velké písmeno na začátku věty 	
<ul style="list-style-type: none"> • odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> - tvrdé souhlásky - měkké souhlásky - obojetné souhlásky - psaní i/y po obojetných souhláskách - vyjmenovaná slova - dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - ú/ů - vlastní jména, velká písmena u vlastních jmen - párové souhlásky 	
<ul style="list-style-type: none"> • čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 	<ul style="list-style-type: none"> - technika hlasitého čtení, výrazné čtení - říkanky, básničky pro děti, rým a rytmus, modulace hlasu, intonace, přednes - zapamatování slyšeného - zapamatování přečteného 	

<ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje své pocity z přečteného textu 	<ul style="list-style-type: none"> poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání hodnoty a pocity autora a čtenáře 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> hledá a tvoří rýmy základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, přísloví; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec režisér; verš, rým, přirovnání 	
<ul style="list-style-type: none"> pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> práce s literárními texty – prozaickými i veršovanými: přednes literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod 	
<ul style="list-style-type: none"> používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> červenomodré tyče smirkové číslice skříňka s vřeténky přiřazování čísla k množství a množství k číslu v oboru do tisíce čtení a zápis čísla v desítkové soustavě porovnávání (<, >, =) sudá a lichá čísla narůstání číselné řady 1 – 9, vizuální vnímání číslic – barevné korálky početní operace sčítání, odčítání, násobení a dělení – červenomodré tyče, sčítací tabulka, sčítací barevný had, násobilková tabulka slovní úlohy 	<p>OSV</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Kreativita</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Psychohygiena</p>
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> převod délkových jednotek – červenomodré tyče, hmotnostní, objemové i časové jednotky peněžní jednotky – obchod, převod, vrácení (dočítání) peněz geometrická tělesa, grafy, diagramy, tabulky, jízdní řády hodiny ručičkové a digitální 	
<ul style="list-style-type: none"> rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich 	<ul style="list-style-type: none"> základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník 	

<p>reprezentaci</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	<ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - měření - délka úsečky - obvod obrazce	
--	--	--

2. období (4.,5.ročník)

výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta 	<ul style="list-style-type: none"> - praktické čtení (znalost orientačních prvků v textu) - podstatné a okrajové informace - zaznamenávání podstatných informací - využívání informací při učení - reprodukce sdělení - věcné naslouchání - pozorné, soustředěné naslouchání - záznam ze slyšeného sdělení - tvorba otázek ke sdělení - tvorba projektů - prezentace - slovníky 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidla dialogu - oslovení, zahájení a ukončení dialogu - role mluvčího a posluchače - telefonický rozhovor - vzkaz na záznamníku 	<p>VDO Občanská společnost a škola</p>
<ul style="list-style-type: none"> • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> - intonace hlasu - přízvuk, pauza, tempo - komunikační záměr - mluvčí a adresát sdělení - výslovnost ve vztahu ke komunikační situaci 	<p>MV Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálního sdělení</p>
<ul style="list-style-type: none"> • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 	<ul style="list-style-type: none"> - obsahová stránka textu - formální stránka textu - zpráva - oznámení - pozvánka - vzkaz - inzerát - dopis - popis - jednoduché tiskopisy - přihláška - dotazník 	
<ul style="list-style-type: none"> • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - osnova vyprávění - časová posloupnost děje - mluvené vyprávění - písemné vyprávění 	

<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 	<ul style="list-style-type: none"> manipulativní komunikace reklama 	
<ul style="list-style-type: none"> porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 	<ul style="list-style-type: none"> mnohoznačná slova antonyma synonyma slova citově zabarvená 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku 	<ul style="list-style-type: none"> stavba slova (předpona, přípona, kořen slova) psaní zdvojených souhlásek v běžné slovní zásobě psaní Ě / JE v kořenech slov psaní předpon S / Z / VZ obtížné souhláskové skupiny – přípony 	
<ul style="list-style-type: none"> určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> ohebné a neohebné slovní druhy časování sloves a skloňování jmen mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas, způsob) a jmen (rod, číslo, pád, vzor) tvary určité a neurčité skloňování číslovek správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen, číslovek a sloves v mluveném projevu 	
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 	<ul style="list-style-type: none"> slova spisovná a nespisovná nespisovné tvary a koncovky 	
<ul style="list-style-type: none"> vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 	<ul style="list-style-type: none"> přísudek a podmět nevyjádřený, holý, rozvitý a několikanásobný podmět slovesný, jmenný přísudek 	
<ul style="list-style-type: none"> odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> věta jednoduchá a souvětí vzorce souvětí spojky a spojovací výrazy 	
<ul style="list-style-type: none"> užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje 	<ul style="list-style-type: none"> spojky a spojovací výrazy 	
<ul style="list-style-type: none"> píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách 	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenovaná slova a slova příbuzná koncovky a vzory podstatných a přídavných jmen 	
<ul style="list-style-type: none"> zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> shoda podmětu s přísudkem 	
<ul style="list-style-type: none"> vyjadřuje své dojmy z četby 	<ul style="list-style-type: none"> čtení a poslech literárních textů (vlastních) 	

<p>a zaznamenává je</p> <ul style="list-style-type: none"> • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<p>i jiných autorů)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - tvůrčí psaní, tvorba literárních textů - základní literární pojmy - literární druhy a žánry: poezie, próza drama povídka, pověst, báje - rozbor literárního textu 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty • porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozená čísla - celá čísla - desetinná čísla (zápis, sčítání a odčítání) - zlomky a jednoduchá práce s nimi (zápis, určování části z celku, sčítání a odčítání se stejným jmenovatelem) - záporná čísla – číselná osa, měření teploty - zápis a čtení čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění, přiřazování čísla k množství - zaokrouhlování a porovnávání čísel - početní operace a jejich vlastnosti - prvočísla - zlatý perlový materiál a číselné karty, banka - směnárna - známková hra - obchod - násobilkové a dělicí prstové tabulky - barevné násobkové řetězy, koráلكová krabice k násobilce - sčítací a odčítací počítadlo - dělicí tabulky na velké dělení - multiplikační tabule na násobení, modely čísel 1 – 1 000 000 - slovní úlohy a logické problémy 	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> - tabulky, grafy, diagramy, jízdní řády 	
<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce 	<ul style="list-style-type: none"> - čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice a jejich rýsování - trojúhelníková komoda – práce s různými druhy - trojúhelníků, strana, vrchol, základna, 	

<ul style="list-style-type: none"> • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran • sestrojí rovnoběžky a kolmice • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<p>výška, středy stran</p> <ul style="list-style-type: none"> - geometrická komoda, žluté a modré trojúhelníky - jednotky délky a jejich převody - grafické sčítání a odčítání úsečky - osa souměrnosti a tvary osově souměrné - obsah čtverce a obdélníka - vzájemná poloha přímek v rovině 	
<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> - obchod, banka, směnárna - řešení a tvoření slovních úloh i v rámci probíraných projektů 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie • respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady • chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím • při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty • vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích • komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení • pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s počítačem - práce se složkami a soubory - textový editor – otevření a zavření souboru, uložení, písmo, vložení obrázku - grafický editor – malování (otevření a zavření souboru, uložení, obrázek) - internet – metody a nástroje vyhledávání informací, správná formulace požadavku při vyhledávání, uložení obrázku či textu z webové stránky - základní formy komunikace na internetu a jejich pravidla - elektronická pošta – elektronická adresa, psaní, čtení a mazání dopisu, příloha - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky. 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p> <p>MV Produktivní činnosti Tvorba mediálního sdělení</p>

1 a 2. období (1-5. ročník)

výstupy	učivo	TO průřezových témat
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi rozlišuje jednotlivé etapy lidského života 	<ul style="list-style-type: none"> - o mně - rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, - průběh lidského života 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MkV Kulturní diference Multikulturalita Lidské vztahy</p>
<ul style="list-style-type: none"> účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 	<ul style="list-style-type: none"> - zájmová činnost, zájmové spolky - mezilidské vztahy a komunikace 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 	<ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy a komunikace - charitativní a nezisková činnost, pomoc nemocným, sociálně slabým - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot - chování a jednání jedince – rodinné a příbuzenské vztahy, názory, komunikace, lidská práva a povinnosti, demokracie, mezilidské vztahy, kultura 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností uplatňuje základní pravidla bezpečného chování tak, aby 	<ul style="list-style-type: none"> - profese, práce fyzická a duševní, zaměstnání, zaměstnání - situace hromadného ohrožení - bezpečné chování v rizikovém prostředí 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebezpoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena</p>

<p>neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty (cesta ze školy a do školy, dopravní hřiště, akce školy, vycházka, výlet, modelové situace, bezpečná a ohleduplná cesta v prostředcích hromadné přepravy) - vhodná a nevhodná místa pro hru a trávení volného času - rizikové chování - dopravní značky, pravidla silničního provozu - účinné způsoby ochrany v situacích ohrožení fyzického i duševního (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.), přivolání pomoci i pomoci jiným - osobní bezpečí - závislost (návykové látky, hrací automaty a počítače, odmítání návykových látek) - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událost, účinná ochrana, postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém - schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku 	<p>Mezilidské vztahy Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty postoje, praktická etika</p> <p>VDO Občan, občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí</p> <p>MkV Lidské vztahy Interpretace vztahů mediálního sdělení a reality</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • začlení své město do 	<ul style="list-style-type: none"> - domov – adresa, prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice</p>

<p>příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě</p> <ul style="list-style-type: none"> rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě rozlišuje mezi náčrtů, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> - Brno - jeho části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť - kontinenty – stavba Země, určování polohy, mapa, geografie kontinentů, filosofie a náboženství, podoby a projevy kultury - Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, organizace (EU), vztahy, památky, cestování, jazyky, obyvatelstvo - naše vlast – ČR, domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly - regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, geografie, sousední státy, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky 	<p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO</p> <p>Občan, občanská společnost a škola</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS</p> <p>Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané</p> <p>Objevujeme Evropu a svět MkV</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>Kulturní diference</p> <p>Multikulturalita</p> <p>Principy sociální smíru a solidarity</p> <p>EV</p> <p>Ekosystémy</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztah člověka k prostředí MV</p> <p>Práce v realizačním týmu</p>
<ul style="list-style-type: none"> pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární 	<ul style="list-style-type: none"> - kosmický příběh - fylogeneze člověka - orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období, pranostiky, zvyky - dějiny jako časový sled událostí, letopočet, orientace na časové ose - ontogeneze člověka, generace - regionální památky – péče o 	<p>EV</p> <p>Vztah člověka k prostředí VMEGS</p> <p>Evropa a svět nás zajímá MkV</p> <p>Kulturní diference</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>Multikulturalita</p> <p>Principy sociální smíru a solidarity</p> <p>Práce v realizačním týmu</p>

<p>poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>památky, lidé a obory zkoumající minulost</p> <ul style="list-style-type: none"> - historické prameny - báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj - současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby - státní svátky, významné dny a dějinné události - Brno - báje, mýty, pověsti - příběh písma - příběh čísel - náboženství 	<p>Etnický původ VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu OSV Rozvoj schopností poznávání Sebezpoznaní a sebepojetí Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p>
<ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné 	<ul style="list-style-type: none"> - látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - nerosty a horniny, půda - Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období - skupiny organismů a způsob života - vztah a rovnováha organismu a životního prostředí, životní 	<p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k životnímu prostředí Základní podmínky života OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace VMEGS</p>

<p>vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<p>podmínky</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpady - pokusy – jejich průběh a výsledek - podnebí a počasí - pohromy a katastrofy - biotopy: louka, pole, pastvina, vodstvo ČR, lesy, horské oblasti - biomy: stepi, savany, plantáže, vodstvo světa, pralesy a tajgy, velehory 	<p>Evropa a svět nás zajímá MkV Princip sociálního smíru a solidarity VDO Formy participace občanů v politickém životě</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou 	<ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, lidská ontogeneze - péče o zdraví, zdravý způsob života - denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, bezpečné chování, drobné úrazy a poranění, základy první 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebepoznání a sebezpečí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	<p>pomoci, úrazová zábrana; hygiena</p> <p>- základy sexuální výchovy biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu)</p>	<p>Hodnoty postoje, praktická etika</p> <p>VDO</p> <p>Občan, občanská společnost a škola</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>EV</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>MkV</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>Interpretace vztahů mediálního sdělení a reality</p>
<ul style="list-style-type: none"> • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	<p>- životní prostředí – ochrana ŽP, ovlivňování ŽP člověkem, odpady</p> <p>- řešení aktuálních problémů</p>	<p>OSV</p> <p>Sebezpoznání a sebepojetí</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Komunikace</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Kreativita</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VDO</p> <p>Občan, občanská společnost a škola</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>EV</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>MkV</p> <p>Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>MV - Práce v realizačním týmu</p>

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 	<ul style="list-style-type: none"> - obchod, firmy, vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze, problémy konzumní společnosti - české mince a bankovky, hotovostní a bezhotovostní forma peněz - nakupování, sestavení jednoduchého rozpočtu - banka, půjčky, spoření - reklamace 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebezpoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty postoje, praktická etika VDO Občan, občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MkV Kulturní diference Lidské vztahy Princip solidárního smíru a solidarity MV Práce v realizačním týmu VMEGS Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané</p>
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ • při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) • v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich 	<ul style="list-style-type: none"> - plošná tvorba – linie, tvary - prostorová tvorba - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - objektová a akční tvorba – objemy, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - kompozice - barvy, kontrast - výtvarný přepis skutečnosti, proporce - modelování a tvarování - práce s různými materiály - umělecká díla – historie a současnost - vizuálně obrazné vyjádření podnětů hmatových, sluchových, čichových a chuťových 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebezpoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kreativita Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět</p>

<p>kombinace</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností • na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil • užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - dílo jako komunikační prostředek, prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - působení díla a jeho interpretace - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama 	<p>Jsme Evropané</p>
---	---	----------------------

<p>současného výtvarného umění)</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 		
<ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) – montáž a demontáž, sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem 	<p>OSV Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování • pečuje o nenáročné rostliny • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> - pěstování rostlin – základní podmínky, pěstování v místnosti i venku, okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, aj. - rostliny jedovaté - půda a její zpracování 	<p>EV Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>

<p>samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <ul style="list-style-type: none"> ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní 	<p>- výživa rostlin, osivo</p>	
<ul style="list-style-type: none"> připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<p>- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování a společenského chování</p> <p>- výběr, nákup a skladování potravin</p> <p>- příprava pokrmu</p>	<p>OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV Práce v realizačním týmu MkV Multikulturalita EV Vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<p>- pohybové vyjádření hudby, elementární tanec</p> <p>- poslechové hry</p> <p>- zpěv vybraných lidových a umělých písní v dvojhase, jednoduchá intonační cvičení, hra na ozvěnu</p> <p>- hra jednoduchého doprovodu na Orffovy nástroje podle harmonických funkcí a notového zápisu, orientace v notovém zápisu, doprovod k písním</p> <p>- improvizace v rámci nejjednodušších hudebních forem</p> <p>- poznávání malé písňové formy, rondo, kánon</p> <p>- rytmizace a melodizace jednoduchých textů</p> <p>- výrazové prostředky a jejich změny ve znějící hudbě</p>	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Sebezpoznání a sebezpojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygienu Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p>

<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny 		
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy • reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci • podílí se na realizaci 	<ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví - příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, 	<p>OSV Rozvoj schopností a poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

<p>pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace 	<p>bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - základy gymnastiky - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - průpravné úpoly - základy atletiky - základy sportovních her - turistika a pobyt v přírodě - plavání - komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, gesta, signály - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží 	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vyplní osobní údaje do formuláře • zapojí se do jednoduchých rozhovorů 	<ul style="list-style-type: none"> - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - abeceda - slovní zásoba : pozdrav, představení, poděkování, omluva, žádost, barvy, čísla 1 – 100, základní slovní zásoba okruhů: domov, já a moje rodina, škola, zájmy a volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nakupování, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, tradice, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a, počasí - práce se slovníkem - písničky, poslech anglické konverzace - četba krátkého anglického textu - psaní jednoduchých vět a krátkého textu - anglická konverzace, tvorba krátkého rozhovoru - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět - zájmena - sloveso TO BE, TO HAVE, TO LIKE, CAN - člen určitý a neurčitý - antonyma, synonyma - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý - minulý čas slovesa TO BE - tvoření otázky a záporu ve větě - There is..., There are... - předložky 	<p>OSV Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VDO Občanská společnost a škola</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané</p> <p>MkV Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita</p> <p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MV Fungování a vliv médií ve společnosti</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá		
--	--	--

Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou

ZÁSADY PRO HODNOCENÍ ŽÁKA

Při vzdělávání je pro každého žáka potřebná zpětná vazba, která žákovi poskytne informace o správnosti postupů, průběhu či výsledků, respektive o naplnění předem daných kritérií. K tomu využíváme formu slovního hodnocení. Klademe důraz na vhodnou a výstižnou popisnou formulaci bez subjektivního zabarvení a dáváme přednost pozitivnímu vyjádření tak, aby byla motivací pro další učení žáka.

Cílem hodnocení je tedy podat zpětnou vazbu žákovi o jeho osobních pokrocích, úspěších, stupních zvládnutí konkrétních znalostí, dovedností, vědomostí a návyků, nikoli jeho srovnávání a porovnávání s ostatními. Hodnocení sleduje nejen kvalitu konečných výsledků práce, ale také výsledků dílčích, stejně jako snahu, samostatnost, tvořivost, uplatňování získaných dovedností a schopností při práci. Při hodnocení chování žáka ve škole a při akcích pořádaných školou učitel posuzuje respektování dohodnutých pravidel, dodržování bezpečnostních pokynů a ochranu zdraví, udržování dobrých mezilidských vztahů (pochopení, tolerance, pomoc druhým...).

Na hodnocení se podílí také žáci. Vedeme žáka k tomu, aby byl schopen objektivně hodnotit sám sebe. Významný pro žáka je i prvek zpětné vazby ze strany spolužáků.

K sebehodnocení žáků a pravidelnému poskytování zpětné vazby o průběhu vzdělávání slouží myšlenkové mapy nebo jiné přehledy vzdělávacího obsahu pro dané období. Pokud žák danou problematiku zvládl na úrovni, která je pro něj v tu chvíli přiměřená, zaznamená si to do svého přehledu.

Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je normální, neboť je to nedílná součást procesu každého učení. Chyba a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.

FORMA HODNOCENÍ ŽÁKA

- Grafická (může být např. průběžné vybarvování elips v myšlenkových mapách, které patří žákům a jsou k dispozici učitelům i rodičům k nahlédnutí ve škole).
- Ústní (směrem k žákům průběžná a spontánní během výuky, na konci výukových bloků; směrem k rodičům na konzultacích)
- Písemná (slovní hodnocení ze všech předmětů na konci každého pololetí formou vysvědčení; v případě potřeby konzultace s rodiči prostřednictvím e-mailu).

Konzultace jsou nabízeny dvakrát do roka, a to každé čtvrtletí mezi půlročním a ročním hodnocením. V případě potřeby mohou být konzultace i častěji. Konzultace je setkání učitel–žák–rodič, kde všichni společně zhodnotí přístup k práci, dosažené výsledky a naplánují další postup edukace žáka.

Vysvědčení je adresné a učitel se v něm obrací přímo na žáka. Učitel se zaměřuje na zhodnocení žákovy půlroční práce, na jeho pokroky, přičemž vychází z porovnání aktuální dosažené úrovně vzdělávání s předchozími výsledky.

Poznámka: Slovní hodnocení se na známky převádí pouze na vyžádání školy, na kterou se žák hlásí (víceletá gymnázia, třetí stupeň) nebo školy, na kterou žák v průběhu povinné školní docházky přestupuje.

KRITÉRIA HODNOCENÍ ŽÁKA

Kritéria pro hodnocení žáka se odvíjí klíčových kompetencí. Učitel před každou činností žáky informuje, jaká jsou kritéria pro splnění dané činnosti. Důležitým prvkem pro vnitřní motivaci žáka je, že se na stanovování kritérií také určitou měrou podílí. Posiluje to jeho samostatnost v plánování a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení. Kritéria se tak odvíjejí od konkrétní činnosti a úkolu.

Pomocí stanovených kritérií učitel zhodnotí, jak a do jaké míry bylo předpokládaných dovedností a vědomostí dosaženo.

Organizace učení

- poznává smysl a cíl vlastního učení, k učení má pozitivní vztah
- pro své učení využívá účinné metody a strategie
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- posoudí vlastní pokrok, určí překážky bránící svému učení, naplánuje si, jakým způsobem své učení zdokonalit
- realisticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- vytrvale se snaží překonávat těžkosti a nezdary a hledá konečné řešení problému

Vlastní práce

- výsledky zvolené i zadané práce smysluplně seřadí a založí
- vede si záznamy o své práci
- dokončí svou práci vzhledem ke stanovenému cíli a termínu
- kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situacích, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- zná své silné a slabé stránky a pracuje s nimi

Komunikace

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- své získané komunikační dovednosti využívá k vhodnému vyjádření svých emocí a potřeb
- rozumí různým typům textů a záznamů a jiných informačních a komunikačních prostředků, slovních i mimoslovních (obrazy, gesta, řeč těla, zvuky), přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Samostatná práce

- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- informace, které bude dále potřebovat, si systematicky zaznamenává
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, pečuje o ně a vrací na místo, plní povinnosti a závazky

Práce ve skupinách

- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- účinně spolupracuje ve skupině, na základě poznání nebo přijetí své role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- realisticky zhodnotí průběh a výsledky své spolupráce, diskutuje o nich a plánuje, jakým způsobem by mohl spolupráci zdokonalit

Zapojování se do dění ve škole a třídě

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve třídě, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozpozná a pochopí nastalé situace, přemýšlí o případných nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob jejich řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Vnímání okolního prostředí

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni,
- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Využití získaných informací a dovedností v běžném životě i v konkrétních vzdělávacích oblastech

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ ŽÁKA

Přístup učitele k hodnocení:

- učitel si uvědomuje motivační funkci hodnocení a jeho formativní význam a hodnotí žáka tak, aby tuto funkci plnilo
- bere při hodnocení výsledků vzdělávání na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání, také předchozí úroveň dosažených cílů a pokrok konkrétního žáka
- rozvíjí dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků
- přistupuje k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi
- poskytuje žákovi možnost, prostor a čas pro to, aby se mohl stále zlepšovat
- uvědomuje si, že mezi žáky existují rozdíly v přístupu k práci; že stupeň zapojení se a zájem dítěte v průběhu výuky kolísá

Učitel hodnotí nejen zvládnutí učiva, ale také přístup k práci, snahu, míru samostatnosti a tvořivosti, kvalitu výsledků jednotlivých dílčích činností, sebehodnocení v jednotlivých etapách, uplatňování získávaných dovedností a schopností, respektování dohodnutých pravidel a kritérií...

Způsoby získávání podkladů:

- sledování průběžné práce žáka (např. na pomůckách, při společné tvorbě projektových výstupů)
- dialog s žákem ve všech oblastech edukace
- analýza výsledků činnosti žáka
- konzultace s ostatními učiteli
- konzultace (podle potřeby) s psychologem či odborným lékařem

Učitel při hodnocení žáka přihlíží:

- ke školní práci – připravenosti, aktivnímu zapojení a projevování se ve škole
- k aktuální dosažené úrovni klíčových kompetencí žáka
- k měřitelným výsledkům - vyhodnotitelným výsledkům dílčích výstupů
- k domácí přípravě a její prezentaci ve škole
- ke stavu a vedení portfolia a dalších materiálů určených k zaznamenávání práce (např. Záznamník žáka, Deník vědění, atd.)

Podklady pro hodnocení shromažďuje žák nebo učitel v průběhu celého roku, nikoliv nárazově ze zkoušení. Podklady získané touto cestou mají pro žáka tu výhodu, že odpadá prvek stresu a nervozity z testování a zkoušení a tím nedochází ke zkreslení skutečně dosažených výsledků.

Poznámka: Samostatnou kapitolou pro hodnocení jsou případy, kdy žák dosáhl v konkrétním předmětu vysoké absence (nad 50%) či navštěvuje po určitý časový úsek (obvykle 1 školní rok) jinou školu. Potom jsou podklady pro hodnocení tohoto žáka získávány na základě komisionálního přezkoušení, případně předloženého předmětového portfolia.

ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Pokud žák nezvládá principy, na kterých je založen tento program, používáme tento postup:

1. rozhovor mezi učitelem a žákem
2. rozhovor mezi žákem a týmem učitelů
3. setkání žáka, učitele a rodičů (je-li potřeba také zástupcem pro Montessori část, výchovným poradcem nebo psychologem)
4. setkání žáka, učitele, rodičů a zástupce vedení školy (je-li potřeba také výchovným poradcem nebo psychologem)

Každé toto setkání je zakončeno společnou dohodou, jaký bude další postup řešení problému. V případě, že nedejde k nápravě a žák stále nebude zvládat práci podle principů tohoto programu, může být dítě přeřazeno do běžné třídy.

OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Při pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může zákonný zástupce žáka do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Termín komisionálního přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem.

Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli, mohou konat z těchto předmětů opravné zkoušky. Termín je stanoven po dohodě se zákonným zástupcem do konce příslušného školního roku – do 31.8.

Komisionální přezkoušení:

Komisi pro komisionální přezkoušení (dále jen přezkoušení) jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravná zkouška

Žák koná opravné zkoušky nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin. Termín stanoví ředitel školy. Jejich průběh je písemně zaznamenán. Nemůže-li se žák dostavit ze závažných objektivních důvodů, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek do 15. září.

Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez omluvy, nebude mu umožněna nová opravná zkouška. Opravná zkouška je zkouška komisionální.

HODNOCENÍ A KLASIFIKACE ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH:

Při hodnocení a klasifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných se přihlíží k doporučením školských poradenských zařízení.

HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA VYSVĚDČENÍ

Škola z možností daných legislativou využívá pouze:

- a) prospěl(a) - splnil-li základní deklarované výstupy
- b) neprospěl(a) - nesplnil-li deklarované výstupy
- c) nehodnocen(a) - nemohl-li být hodnocen např. ze zdravotních důvodů

PŘEVEDENÍ NA KLASIFIKACI V PŘÍPADĚ POTŘEBY PŘI PŘECHODU NA JINOU ŠKOLU:

V našem programu hodnotíme žáky slovně, hodnocení je převedeno na známky v případě, že je to při přestupu požadováno jinou školou.

STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU

Předměty s převahou znalostního a teoretického zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky, které napравuje samostatně nebo s malou pomocí. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Své nedostatky samostatně nebo s pomocí napравuje. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Předměty s převahou výchovného a uměleckého zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech snaživý a aktivní. Plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Projevuje aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně snaživý a aktivní. Svoje osobní předpoklady plně nevyužívá, dokáže se rozvíjet v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev má jen menší nedostatky z hlediska požadavků. Žák dokáže aplikovat osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má menší zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně snaživý a aktivní. Nevyužívá dostatečně své osobní předpoklady, obtížně rozvíjí své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Dopouští se chyb, jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech velmi málo aktivní a snaživý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

Stupně hodnocení chování

Stupeň 1 (VELMI DOBRÉ)

Žákovi se v podstatě daří respektovat dohodnutá pravidla. Dodržuje bezpečnost při různých činnostech, chrání si svoje zdraví i zdraví ostatních, šetrně zachází s pomůckami jemu

svěřenými. Snaží se o toleranci, pochopení a dodržování vzájemných mezilidských vztahů nejen ve škole, ale i na veřejnosti, což se mu ve většině případů daří.

Stupeň 2 (USPOKOJIVÉ)

Žák často porušuje dohodnutá pravidla stanovená školním řádem, svým chováním často ohrožuje ostatní, nedbá o šetrné zacházení se školním a cizím majetkem, porušuje opakovaně bezpečnostní pokyny. Jeho vystupování ve škole a na veřejnosti neodpovídá zásadám dobrých mezilidských vztahů (pokusy o podvádění, ubližování druhým, nevhodné či vulgární chování...) a to i přesto, že jsou k řešení tohoto problematického chování přizváni rodiče.

Stupeň 3 (NEUSPOKOJIVÉ)

Žák nedodrží stanovená pravidla, úmyslně ničí cizí a školní majetek, vůbec nerespektuje pokyny k ochraně zdraví při různých činnostech. Svým chováním ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních spolužáků.

Autoevaluace školy

Oblasti autoevaluace:

- ŠVP, průběh vzdělávání a práce učitele
- podmínky vzdělávání (klíma školy) – prostředí učeben, budovy a okolí, vybavení didaktickým materiálem, využívání výpočetní techniky, vzájemné vztahy a komunikace (děti, dospělí), fungování pravidel, pocit bezpečí apod.
- řízení školy
- výsledky vzdělávání
- individuální vzdělávací potřeby
- spolupráce s rodiči žáků a širší komunitou

	CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	TERMÍNY
ŠVP, průběh vzdělávání a práce učitele	<p>Dodržování školního programu a vytýčených principů a profilace školy</p> <p>Zefektivňování výuky</p> <p>Zlepšení práce učitele, efektivní plánování dalšího vzdělávání pedagogů</p>	<p>Kvalita vzdělávacího procesu</p> <p>Konkrétní rozbor výsledků u jednotlivých položek</p>	<p>Sebereflexe, diskuze, poskytování vzájemné zpětné vazby</p> <p>Autoevaluační dotazník</p>	<p>Průběžně</p> <p>Dvakrát za školní rok</p>
Podmínky vzdělávání (klíma školy)	<p>Zlepšování stávajících podmínek</p> <p>Posilování a upevňování příhodných podmínek (v komunikaci, zázemí, vybavení apod.)</p>	<p>Pozitivní hodnocení, spokojenost, pestrost nabídky činností</p> <p>Spokojený žák</p> <p>Spokojený učitel</p> <p>Spokojený rodič</p>	<p>Sebereflexe, diskuze, poskytování vzájemné zpětné vazby, rozhovory</p>	<p>Průběžně</p>

Řízení školy	Efektivní chod školy, plnění zásad ŠVP, podmínky pro spolupráci a týmovost učitelů i žáků	Kladné hodnocení	Zprávy auditorů Zprávy ČŠI Reflexe zaměstnanců	Průběžně
Výsledky vzdělávání	Osvojené znalosti a dovednosti a jejich aplikace, zvládnuté kompetence	Grafické označení postupu učivem Popis toho, co se žák dozvěděl nebo co dělal Aplikace získaných dovedností a vědomostí Pestrá skladba osobních materiálů	Přehledy učiva Sebereflexe žáků (popisná zpětná vazba reflektující to, co se žák naučil či dozvěděl) Osobní žákovská portfolia, žákovské práce Aplikování získaných dovedností a vědomostí	Průběžně Na konci pololetí
Individuální vzdělávací potřeby	Efektivní metody vzdělávání, výuka vystavěna na podkladě zjištěných individuálních potřeb	Přiměřené nároky ze strany pedagogů vedoucí k pocitu vlastní úspěšnosti z poznávání nových skutečností, z osvojování poznatků a dovedností	Individuální diagnostika žáků, individuální plánování a respektování osobního tempa	Na počátku a na konci školního roku, průběžně
Spolupráce s rodiči žáků a širší komunitou	Vstřícná komunikace mezi školou a rodiči Vzájemné působení školy a okolí Otevřenost školy a zapojení školy do života komunity	Společně pořádané školní i mimoškolní akce Nově navázané kontakty Výlety, exkurze, besedy vně školy, návštěvy ve škole	Oboustranná komunikace a společné plánování	Průběžně po celý rok

AUTOEVALUAČNÍ DOTAZNÍK

Následující tvrzení jsou realizována na	10 %	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%	Komentář
Je zaručen individuální postup učivem při práci s materiálem											
Jsou vytvářeny individuální plány učiva – „plány šité na míru každému dítěti“											
Žáci pracují se svými plány učiva											
Je respektováno osobní tempo žáka											
Žáci jsou vedeni k vlastnímu plánování učiva											
Jsou zabezpečovány podmínky pro přijímání přirozených a logických důsledků za své jednání											
Je posilována vnitřní motivace (podnětné prostředí, výběr smysluplné činnosti)											
Žáci mají k dispozici velké množství problémových úkolů, které je možno nahlížet z různých úhlů											
Je respektováno a podporováno hledání různých cest k řešení											
Žákům je umožněno, aby sami řešili problémy a řešení navrhovali											
Žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání, třídění a kritickému vyhodnocování informací											
Do výuky je zařazována skupinová práce											
V práci žáci používají tvořivost											
Dbáme na bezpečné prostředí pro učení bez srovnávání											
Preferujeme průběžnou											

individuální diagnostiku při práci a prezentacích											
Pravidelně zařazujeme sebehodnocení (ústní i písemné)											
Žáci sbírají a zařazují vlastní učební materiál do portfolia											
Hodnotíme popisnou zpětnou vazbou											
Podporujeme vzájemné poskytování konstruktivní zpětné vazby											
Je dodržena srozumitelnost, popisnost, a motivující funkce slovního hodnocení											
Je realizována demokratická tvorba společných pravidel											
Žáci mají častou příležitost k otevřené, zároveň zdvořilé a respektující komunikaci											
Po předchozí domluvě a při dodržování pravidel mají rodiče a veřejnost volný přístup do výuky											
Je podporován soulad mezi rodinou a školou											
Chováme se ohleduplně k životnímu prostředí											
Své vzdělání rozšiřuji na seminářích, četbou literatury, sledováním videí, konzultacemi											
Věnuji se obnovování vlastní energie a pečuji o sebe											
Využívám pomoci okolí (kolegů, rodičů, dětí i jiných organizací)											
Pravidelně se věnuji sebereflexi											
Jakékoli náměty, připomínky či dotazy:											
Výsledek:											